NĚKTERÉ ASPEKTY UPLATŇOVÁNÍ NÁROKU NA NÁHRADU NEMAJETKOVÉ ÚJMY PRO PORUŠENÍ GDPR*

TOMÁŠ NOVOTNÝ

Abstract: **Certain Aspects of Claiming Compensation for Non-Pecuniary Damage for GDPR Violations**

The GDPR allows data subjects to claim compensation from the controller or processor for non-material damage in the event that the controller or processor violates the GDPR. Substantive and procedural legal institutions that are not regulated by the GDPR or the case law of the Court of Justice of the European Union must be interpreted in accordance with the principles of equivalence and effectiveness when exercising the right to compensation for non-pecuniary damage for a breach of the GDPR. The article analyzes the existing case law of the Court of Justice of the European Union on non-pecuniary damage, as well as German and Czech case law. Special attention is paid to loss of control as a subtype of non-pecuniary damage for a breach of the GDPR. The article identifies aspects of claiming compensation for non-pecuniary damage for a breach of the GDPR that may affect its effectiveness. The article concludes with *de lege ferenda* arguments.

Keywords: GDPR; compensation for non-pecuniary damage; principle of effectiveness; loss of control; breach

Klíčová slova: GDPR; náhrada nemajetkové újmy; zásada efektivity; ztráta kontroly; porušení

DOI: 10.14712/23366478.2026.120

1. ÚVOD

Právo na náhradu nemajetkové újmy podle čl. 82 GDPR[1] představuje jeden z klíčových soukromoprávních prostředků ochrany subjektů údajů. Přestože unijní právní úprava pojímá pojem újmy široce a judikatura Soudního dvora Evropské unie

* Tento článek vychází z diplomové práce autora: NOVOTNÝ, T. *Aspekty uplatňování nároku na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra evropského práva, 2025.

1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

© 2026 The Author. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

(SDEU) odmítá jakékoli prahové omezení její závažnosti, zůstává praktický výkon tohoto práva v řadě členských států problematický. Tato skutečnost se zvlášť výrazně projevuje u ztráty kontroly nad osobními údaji, poddruhu nemajetkové újmy, která může vzniknout i bez faktického zneužití údajů, a jejíž prokazování je proto spojeno se značnými obtížemi.

Cílem tohoto článku je analyzovat judikaturu týkající se náhrady nemajetkové újmy za porušení GDPR, se zvláštním důrazem na ztrátu kontroly. Pozornost je věnována zejména výkladu čl. 82 GDPR v judikatuře SDEU a vybraných vnitrostátních soudů, otázkám dokazování nemajetkové újmy a procesním limitům, které mohou výkon tohoto práva v praxi oslabovat, jakož i možným *de lege ferenda* řešením směřujícím k posílení jeho efektivity. Hlubší komparativní perspektiva je omezena na Německo a Českou republiku. Obě jurisdikce sdílejí kontinentální právní tradici, německá judikatura k čl. 82 GDPR je pak nejvyvinutější a nejrozsáhlejší v EU s konzistentním výkladovým rámcem. V Česku dosud proběhla pouze dvě meritorní odvolací řízení, což limituje zobecnění závěrů, zároveň ale zdůrazňuje potřebu hlubší analýzy právního rámce.

2. NÁHRADA NEMAJETKOVÉ ÚJMY PRO PORUŠENÍ GDPR

2.1 NEMAJETKOVÁ ÚJMA PODLE GDPR

Právo kohokoli domáhat se soudní ochrany a požadovat náhradu újmy způsobené porušením GDPR vyplývá z čl. 79 odst. 1 ve spojení s čl. 82 odst. 1 GDPR. GDPR pojímá újmu, kterou může subjekt údajů v důsledku zpracování osobních údajů a porušení GDPR utrpět, velmi široce. V odůvodnění jeho přijetí je výslovně zdůrazněno, že výklad pojmu *újma* má vycházet z judikatury SDEU a plně zohledňovat cíle GDPR.[2] Nařízení rozlišuje újmu hmotnou (majetkovou) a nehmotnou (nemajetkovou), přičemž demonstrativně uvádí poddruhy nemajetkové újmy, jako je krádež nebo zneužití identity, ztráta kontroly či poškození pověsti.[3] Pojem nemajetkové újmy i právo na její náhradu je nutno chápat jako autonomní pojmy unijního práva, které musí být ve všech členských státech vykládány jednotně.[4, 5] Čl. 82 zároveň funguje jako další nástroj osobní kontroly subjektu údajů nad zpracováním jeho osobních údajů.[6] SDEU v rozsudku ve věci *Österreichische Post* vyložil čl. 82 odst. 1 GDPR tak, že samotné porušení GDPR nezakládá právo na náhradu újmy, zároveň však brání vnitrostátním pravidlům nebo praxi, které by přiznání náhrady podmiňovaly dosažením určité míry (prahu) závažnosti. Určení výše náhrady nemajetkové újmy je ponecháno na vnitrostátních soudech za předpokladu dodržení zásad rovnocennosti a efektivity.

---

2 Rec 146 GDPR.

3 Rec 85 GDPR.

4 Rozsudek SDEU, C-300/21, *Österreichische Post*, ze dne 4. 5. 2023, body 29, 30, ECLI:EU:C:2023:370.

5 KUNER, C. – BYGRAVE, L. A. – DOCKSEY, C. (eds.). *The EU General Data Protection Regulation (GDPR): A Commentary*. Oxford: Oxford University Press, 2019, s. 1163.

6 Tamtéž, s. 1164.

2.2 ZÁSADA ROVNOCENNOSTI A ÚČINNOSTI (EFEKTIVITY)

GDPR neobsahuje specifická procesní práva pro subjekty údajů. To znamená, že se na něj vztahuje stejný princip jako na jiné zvláštní unijní normy, které přiznávají práva jejich adresátům. Pokud unijní právo neřeší určité procesní otázky a tuto mezeru nezaplní ani judikatura SDEU, vnitrostátní orgány aplikují unijní právo podle procesních pravidel členského státu. Orgány členských států podle judikatury SDEU[7] musí zajistit, aby právo členských států nebylo pro uplatňování nároků vzniklých z práva unijního méně příznivé než podmínky pro podobné nároky vzniklé na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti). Zároveň vnitrostátní právní úprava nesmí znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat uplatnění práva EU (zásada efektivity/účinnosti).[8]

Tyto zásady mají vliv zejména na vnitrostátní procesní instituty, jako jsou žalobní legitimace, procesní lhůty, důkazní břemeno a další, ale i hmotněprávní instituty jako náhrada nemajetkové újmy, určení její výše apod., které mohou jednotlivě nebo společně, v případě, že nejsou vykládány v souladu s těmito zásadami, vyprazdňovat právo na náhradu nemajetkové újmy.

2.3 MÍRA (HRANICE) ZÁVAŽNOSTI NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Rozsudek ve věci *Österreichische Post* postavil najisto, že výklad čl. 82 odst. 1 GDPR brání vnitrostátní právní úpravě nebo praxi, která by přiznání náhrady nemajetkové újmy podmiňovala dosažením určité míry závažnosti. Zároveň však platí, že pro vznik práva na náhradu musí nemajetková újma skutečně vzniknout. Náhradu nelze přiznat za pouhé porušení GDPR bez existence újmy.[9]

K této otázce se SDEU vyjádřil opakovaně a potvrdil, že pro přiznání náhrady nemajetkové újmy není vyžadováno překročení žádné prahové hranice *de minimis*,[10] pokud ji předvídají a vyžadují právní řády členských států, a pro přiznání náhrady nemajetkové újmy zcela postačí i újma minimální. Hranice mezi minimální nemajetkovou újmou a újmou pouze zdánlivou přitom není ostrá a musí být posuzována s ohledem na konkrétní okolnosti případu. V rozsudku *Quirin Privatbank* SDEU upřesnil, že pojem *nehmotná újma* může zahrnovat i negativní pocity, které subjekt údajů zakouší v důsledku neoprávněného zpřístupnění jeho osobních údajů třetí osobě, zejména obavu či nespokojenost vyvolanou ztrátou kontroly nad těmito údaji, jejich možným zneužitím nebo poškozením pověsti, za předpokladu, že subjekt údajů tyto pocity a jejich negativní důsledky prokáže.[11]

---

7 Rozsudky SDEU, 33/76, *Rewe-Zentralfinanz*, ze dne 16. 12. 1976, ECLI:EU:C:1976:188; 45/76, *Comet*, ze dne 16. 12. 1976, ECLI:EU:C:1976:191.

8 Např. rozsudek SDEU, C-268/06, *Impact*, ze dne 15. 4. 2008, ECLI:EU:C:2008:223, bod 46.

9 Rozsudek SDEU, C-741/21, *Juris*, ze dne 11. 4. 2024, ECLI:EU:C:2024:288, bod 37.

10 Rozsudky SDEU, C-667/21, *Krankenversicherung Nordrhein*, ze dne 21. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:1022; C-687/21, *MediaMarktSaturn*, ze dne 25. 1. 2024, ECLI:EU:C:2024:72; C-182/22 a C-189/22, *Scalable Capital*, ze dne 20. 6. 2024, ECLI:EU:C:2024:531; C-456/22, *Gemeinde Ummendorf*, ze dne 14. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:988; nebo naposledy C-655/23, *Quirin Privatbank AG*, ze dne 4. 9. 2025, ECLI:EU:C:2025:655.

11 Rozsudek SDEU, C-655/23, *Quirin Privatbank AG*, ze dne 4. 9. 2025, ECLI:EU:C:2025:655, bod 64.

2.4 VYMEZENÍ POJMU ZTRÁTA KONTROLY

Nemajetkovou újmou ve smyslu čl. 82 odst. 1 GDPR může být i pouhá obava subjektu údajů, že v důsledku incidentu s osobními údaji dojde v budoucnu k jejich zneužití.[12] Tvrdí-li žalobce takovou obavu, je na soudu, aby posoudil, zda je za konkrétních okolností případu a ve vztahu k danému subjektu údajů opodstatněná.[13, 14]

Tato obava z budoucího zneužití osobních údajů představuje typický projev ztráty kontroly nad osobními údaji. Ztráta kontroly je jedním z poddruhů nemajetkové újmy vzniklé porušením GDPR a spočívá ve stavu nejistoty a v absenci možnosti subjektu údajů efektivně kontrolovat nakládání se svými osobními údaji.[15] Ztrátou kontroly je již samotná absence možnosti kontroly subjektu údajů nad jeho osobními údaji, a to i tehdy, nedojde-li k jejich faktickému zneužití.[16]

Od jiných poddruhů nemajetkové újmy, jako je krádež identity či finanční ztráta, se ztráta kontroly liší právě tím, že může vzniknout nezávisle na existenci dalších hmatatelných negativních následků. Tento výklad převzal i německý Spolkový soudní dvůr (BGH), podle něhož unijní zákonodárce zamýšlel, aby pojem „újma" zahrnoval zejména pouhou ztrátu kontroly nad údaji subjektů údajů jako následek porušení GDPR, i když by ve skutečnosti nedošlo ke zneužití těchto údajů.[17]

Ke ztrátě kontroly může dojít rovněž v případech, kdy správce nerespektuje procesní práva subjektu údajů, např. pokud ignoruje žádosti o přístup k osobním údajům podle čl. 15 GDPR.[18] V takových situacích spočívá újma již v samotné nemožnosti subjektu údajů ověřit rozsah a způsob zpracování jeho osobních údajů a účinně nad nimi vykonávat kontrolu. Příčinná souvislost mezi porušením GDPR a touto újmou však může být přerušena jednáním samotného subjektu údajů, pokud se toto jednání jeví jako rozhodující příčina újmy – typicky tehdy, pokud subjekt údajů sám poskytl správci osobní údaje výhradně či mimo jiné za účelem umělého vytvoření podmínek k uplatnění nároku na náhradu újmy.[19] SDEU tak výrazně omezil prostor pro instrumentalizaci práva na přístup k osobním údajům jako nástroje generování nároků na náhradu nemajetkové újmy.[20]

---

12 Rozsudek SDEU, C-340/21, *Nacionalna agencia za prichodite*, ze dne 14. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:986, bod 83.

13 Tamtéž, bod 85.

14 Toto zcela přejal i Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 3909/2023 ze dne 27. 3. 2024, body 55–56.

15 Rozsudek SDEU, C-340/21, *Nacionalna agencia za prichodite*, ze dne 14. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:986, bod 83.

16 Rozhodnutí EDPB, 3/2022, ze dne 5. 12. 2022, bod 446.

17 *Německo*, BGH, VI ZR 10/24, ze dne 18. 11. 2024, bod 30.

18 *Německo*, LAG Düsseldorf, 1 Sa 808/23, ze dne 7. 3. 2024. Toto rovněž potvrdil i rozsudek SDEU, C-526/24, *Brillen Rottler*, ze dne 19. 3. 2026, ECLI:EU:C:2026:216.

19 Tamtéž, bod 45.

20 Šlo by o případy, kdy by např. subjekt údajů záměrně své osobní údaje předal ke zpracování správci za účelem následného výkonu práva na informaci o těchto osobních údajích. Pokud by správce neměl k tomuto výkonu práva účinné procesy a např. pozdě reagoval, subjekt údajů by ihned uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy pro ztrátu kontroly.

3. URČENÍ VÝŠE NÁHRADY NEMAJETKOVÉ ÚJMY

3.1 ZÁKLADNÍ KRITÉRIA

Pokud soud dospěje k závěru, že jsou splněny podmínky pro přiznání náhrady nemajetkové újmy (porušení GDPR, vznik újmy a příčinná souvislost), určuje její výši podle vnitrostátního práva za předpokladu dodržení zásad rovnocennosti a efektivity.[21] Omluva může představovat přiměřenou náhradu nemajetkové újmy,[22] ale jen v případech, kdy by k plné náhradě nebyla třeba byť jen minimální peněžitá náhrada.[23] Při stanovení výše náhrady je třeba vycházet z toho, že nemajetková újma způsobená porušením ochrany osobních údajů není ze své povahy méně závažná než jiné formy nemajetkové újmy, a nelze ji proto bez dalšího posuzovat podle metodik určených pro odlišné typy zásahů, jako je např. újma na zdraví.[24]

Výši náhrady nemajetkové újmy nelze mechanicky odvozovat ani od kritérií používaných pro ukládání správních pokut dozorovými úřady,[25] přestože se v praxi mohou některá hodnoticí hlediska překrývat.[26] Přesto se soudy, jak bude dále uvedeno, při stanovení výše náhrady řídí podobnými kritérii jako dozorový úřad při stanovení výše správní pokuty. Zatímco pro stanovení výše pokut vydal Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) pokyny,[27] ve vztahu k nemajetkové újmě zatím žádný dokument na unijní úrovni přijat nebyl.

Pro určení výše náhrady je dále rozhodující rozsah skutečně způsobené újmy, nikoli počet jednotlivých porušení GDPR,[28] jimiž byla poškozená osoba dotčena, ani případná souběžná porušení vnitrostátních předpisů,[29] která neslouží k upřesnění GDPR. Výši náhrady nelze rovněž snižovat s ohledem na chování či postoj správce nebo zpracovatele po porušení.[30]

3.2 KOMPENZAČNÍ FUNKCE

Náhrada nemajetkové újmy za porušení GDPR plní výlučně kompenzační funkci. Judikatura SDEU nepřipouští, aby náhrada nemajetkové újmy měla sankční

---

21 Rozsudek SDEU, C-300/21, *Österreichische Post*, ze dne 4. 5. 2023, ECLI:EU:C:2023:370.

22 Rozsudek SDEU, C-507/23, *Patērētāju tiesību aizsardzības centrs*, ze dne 4. 10. 2024, ECLI:EU:C:2024:854.

23 Rozsudky SDEU, C-182/22 a C-189/22, *Scalable Capital*, ze dne 20. 6. 2024, ECLI:EU:C:2024:531.

24 Tamtéž, bod 39.

25 Čl. 83 GDPR.

26 Rozsudek SDEU, C-741/21, *Juris*, ze dne 11. 4. 2024, ECLI:EU:C:2024:288.

27 European Data Protection Board. Pokyny 04/2022 k výpočtu správních pokut podle GDPR. Verze 2.1. In: *EDPB* [online]. 24. 5. 2023 [cit. 2026-03-31]. Dostupné na: https://www.edpb.europa.eu/documents/guideline/guidelines-042022-on-the-calculation-of-administrative-fines-under-the-gdpr_cs.

28 Rozsudek SDEU, C-741/21, *Juris*, ze dne 11. 4. 2024, ECLI:EU:C:2024:288.

29 Rozsudek SDEU, C-590/22, *PS*, ze dne 20. 6. 2024, ECLI:EU:C:2024:536.

30 Rozsudek SDEU, C-507/23, *Patērētāju tiesību aizsardzības centrs*, ze dne 4. 10. 2024, ECLI:EU:C:2024:854.

či preventivně-sankční povahu.[31] Peněžitá náhrada však musí zajistit plnou a účinnou kompenzaci skutečně vzniklé újmy.[32] Pokud soud dospěje k závěru, že je peněžitá náhrada v určité výši přiměřená rozsahu způsobené újmy, není přípustné tuto výši dodatečně moderovat z důvodů na straně žalovaného, neboť by tím nebyla zajištěna plná náhrada újmy. Tomuto závěru odpovídá i judikatura SDEU, podle níž nelze při stanovení výše náhrady zohledňovat postoj, motivaci či následné chování správce s cílem přiznat nižší náhradu, než jaká odpovídá skutečně utrpěné újmě.[33]

3.3 JUDIKATURA

Německý BGH ve věci *Facebook scraping* vymezil kritéria pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy v případech, kdy tvrzenou a prokázanou újmou je výlučně ztráta kontroly nad osobními údaji, aniž by byla zjištěna jiná forma nemajetkové újmy.[34] Při posuzování výše náhrady je třeba zejména:

- zohlednit citlivost dotčených osobních údajů;
- zohlednit povahu ztráty kontroly, zejména zda došlo ke zpřístupnění údajů omezenému či neomezenému okruhu třetích osob;
- posoudit dobu trvání ztráty kontroly a reálnou možnost jejího opětovného získání, například odstraněním osobních údajů z internetu nebo změnou kontaktních údajů.

V případech, kdy lze kontrolu nad osobními údaji obnovit pouze za vynaložení přiměřeného úsilí ze strany subjektu údajů, může být rozsah tohoto úsilí relevantním hlediskem pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy.[35]

Oproti tomu v případech (pouhé) ztráty kontroly a v případech nižší individualizace poškozeného subjektu údajů dosahují výše peněžité náhrady, pokud žaloba není zamítnuta, nejčastěji stovek EUR. V případě *Facebook scraping*,[36] při kterém v roce 2021 Facebook porušením GDPR umožnil „vytěžení" osobních údajů stovek milionů svých uživatelů třetím osobám, byly v Německu podány stovky žalob na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR.[37] Pokud nebyly nároky žalobců zamítnuty, soudy přiznávaly

---

[31] Rozsudek SDEU, C-667/21, *Krankenversicherung Nordrhein*, ze dne 21. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:1022.

[32] Rozsudek SDEU, C-687/21, *MediaMarktSaturn*, ze dne 25. 1. 2024, ECLI:EU:C:2024:72; rozsudky SDEU, C-182/22 a C-189/22, *Scalable Capital*, ze dne 20. 6. 2024, ECLI:EU:C:2024:531, bod 43.

[33] Rozsudek SDEU, C-507/23, *Patērētāju tiesību aizsardzības centrs*, ze dne 4. 10. 2024, ECLI:EU:C:2024:854.

[34] *Německo*, BGH, VI ZR 10/24, ze dne 18. 11. 2024, bod 99.

[35] Toto kritérium se patrně aplikuje pouze v případech úniků dat. Kontrolu lze znovu „získat" např. změnou telefonního čísla a e-mailu po úniku těchto údajů.

[36] Facebook (Meta Platforms Ireland Limited) nedostatečnými opatřeními umožnil únik osobních údajů 553 milionů uživatelů. Za toto porušení uložil irský úřad pro ochranu osobních údajů (Data Protection Commission) *Metě* pokutu ve výši 256 milionů EUR svým rozhodnutím sp. zn. IN-21-4-2 ze dne 25. 11. 2022.

[37] HORN, J. – SCHMALENBERGER, A. BGH: Loss of Control Over Facebook Data Justifies Compensation – What Companies Must Do Now. In: *TaylorWessing* [online]. 21. 11. 2024 [cit. 2025-02-05]. Dostupné na: https://www.taylorwessing.com/en/insights-and-events/insights/2024/11/bgh-loss-of-control-over-faceook-data-justifies-compensation.

náhrady nemajetkové újmy ve výši 50–1 000 EUR,[38] což je častokrát podstatně méně, než žalobci požadovali. Výši požadované částky v Německu může ovlivnit i fakt, že advokáti jsou motivováni k určení vyšší hodnoty sporu, čímž se zvýší náklady právního zastoupení, v kombinaci s pojištěním na právní náklady některých žalobců v Německu, které znamená nulové podstupované riziko.[39]

BGH rozhodl, že v případech pouhé ztráty kontroly ve věci *Facebook scraping* je adekvátní náhrada nemajetkové újmy ve výši 100 EUR.[40] Toto rozhodnutí přejal i Vyšší zemský soud v Celle, který rozhodoval rovněž ve věci *Facebook scraping*. Pokud by žalobce podle soudu utrpěl újmu přesahující pouhou ztrátu kontroly, je namístě jej osobně vyslechnout a náhrada nemajetkové újmy, v případě, že se vyšší nemajetková újma prokáže, pak může v této věci dosáhnout vyšší částky než 100 EUR (např. 500 EUR).[41]

O náhradě nemajetkové újmy pro porušení GDPR rozhodoval i Tribunál SDEU. Ve věci *Bindl* uložil Evropské komisi nahradit žalobci 400 EUR jako náhradu nemajetkové újmy,[42] protože Evropská komise tím, že měla na stránkách svého projektu hypertextový odkaz *„Sign in with Facebook"*, umožnila předání osobních údajů žalobce do USA v době, kdy předání osobních údajů do USA nezaručovalo odpovídající úroveň ochrany. Tribunál se ovšem nijak nevyjádřil k tomu, jakým způsobem určil přiznanou náhradu nemajetkové újmy a omezil se pouze na to, že výši nemajetkové újmy je třeba vyčíslit *ex æquo et bono* ve výši 400 EUR.[43]

České soudy dosud žádnou náhradu nemajetkové újmy podle čl. 82 GDPR nepřiznaly. Z hlediska určení výše náhrady proto v Česku není co uvést – klíčovou otázkou zůstává již samotné prokázání újmy. Lze ale předpokládat, že v případě eventuálního přiznání újmy budou české soudy vycházet z judikatury SDEU a budou nahrazovat i újmu minimální, stejně jako to postupně učinily německé soudy. Tento závěr podporuje i rozhodnutí Nejvyššího soudu,[44] který se výslovně přihlásil ve věci náhrady újmy způsobené porušením práv na ochranu osobních údajů k judikatuře SDEU, podle které musí být náhrada újmy způsobená jednotlivcům porušením unijního práva přiměřená vzniklé újmě tak, aby zajišťovala skutečnou ochranu jejich práv.

---

[38] LEIBOLD, K. Übersicht über den Schadensersatzanspruch nach Art. 82 DS-GVO beim Scraping (u. a. Facebook). *ZD-Aktuell* [online]. 2025, Nr. 01150 [paywall]. [cit. 2025-02-15]. Dostupné na: https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fzeits%2Fzdaktuell%2F2025%2Fcont%2Fzdaktuell.2025.01150.htm&anchor=Y-300-Z-ZDAKTUELL-B-2025-N-01150.

[39] STEGEMANN, L. – HORN, J. Non-Material Damages in Germany. *Privacy Laws & Business International Report* [online]. Vol. 2025, No. 193 [cit. 2025-03-20]. Dostupné na: https://www.taylorwessing.com/-/media/taylor-wessing/files/germany/2025/01/int193409155171.pdf.

[40] *Německo*, BGH, VI ZR 10/24, ze dne 18. 11. 2024, bod 100.

[41] *Německo*, OLG Celle, 5 U 173/23, ze dne 9. 1. 2025; shodně i OLG Dresden, 4 U 808/24, ze dne 10. 12. 2024.

[42] Rozsudek Tribunálu, *Bindl v. Commission*, T-354/22, ze dne 8. 1. 2025, ECLI:EU:T:2025:4. Evropská komise i Thomas Bindl se proti rozsudku odvolali k SDEU a řízení je vedeno pod sp. zn. C-206/25 P.

[43] Tamtéž, bod 199.

[44] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3909/2023 ze dne 27. 3. 2024, bod 57. Rozsudek se týkal porušení unijního práva legislativní nečinností státu v režimu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ale vycházel z judikatury SDEU k zásadě efektivity na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR.

4. PROKAZOVÁNÍ NEMAJETKOVÉ ÚJMY

4.1 PROKAZOVÁNÍ NEMAJETKOVÉ ÚJMY PRO PORUŠENÍ GDPR OBECNĚ

K porušení GDPR může dojít jak izolovaně ve vztahu k jednotlivci, tak plošně vůči rozsáhlému okruhu subjektů údajů, typicky např. v důsledku úniku osobních údajů uživatelů určité platformy. Pokud je plošné porušení následováno vyšetřováním a správním rozhodnutím dozorového orgánu, lze v civilním řízení na toto rozhodnutí odkázat a soud je jím zásadně vázán.[45] Otevřenou otázkou však zůstává, zda se tato vázanost vztahuje pouze na osoby, které se mohly správního řízení účastnit, anebo i na neurčitý okruh subjektů údajů dotčených porušením.

Správní rozhodnutí často konstatují porušení GDPR vůči blíže neindividualizované skupině subjektů údajů, vymezené např. jako uživatelé či předplatitelé.[46] V takových případech je podle mého názoru postačující, aby žalobce prokázal svou příslušnost k této skupině (definované ve správním rozhodnutí), např. existencí uživatelského účtu v rozhodném období. V případě, že tyto informace nemohou subjekty údajů získat, je možné o ně požádat prostřednictvím práva na přístup k osobním údajům a žádosti o informaci o zpracovávaných osobních údajích.[47]

Pokud tyto informace subjekt údajů nemá k dispozici, může je získat prostřednictvím práva na přístup k osobním údajům; správce je povinen tyto informace poskytnout bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce, s možností prodloužení ve zvlášť odůvodněných případech.[48]

Specifickou otázku představují situace, kdy porušení GDPR konstatuje dozorový orgán jiného členského státu. Pokud je takové rozhodnutí výsledkem postupu vedoucího dozorového úřadu nebo závazného rozhodnutí EDPB,[49] je takové rozhodnutí, dle mého názoru, způsobilé vázat soudy ostatních členských států, případně z něj musí tyto soudy alespoň vycházet.[50] Má-li soud i přesto pochybnosti o existenci porušení GDPR, může si v rámci přípravy jednání vyžádat stanovisko ÚOOÚ,[51] s nímž je povinen se v odůvodnění rozhodnutí vypořádat, ačkoliv jím není vázán.[52]

Nemajetková újma musí být i ve fázi dokazování chápána jako autonomní pojem unijního práva, přičemž procesní pravidla jejího prokazování spadají do procesní autonomie členských států při dodržení zásad rovnocennosti a účinnosti. Jako důkaz lze

---

45 § 135 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (OSŘ).

46 Např. rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů č. j. UOOU-01025/20-121 ze dne 10. 4. 2024 ve věci *Avast*.

47 Čl. 15 GDPR.

48 Čl. 15 ve spojení s čl. 12 odst. 3 GDPR.

49 Čl. 65 GDPR.

50 § 135 odst. 1, 2 OSŘ. K rozdílům mezi *vázaností* rozhodnutím a *vycházením* z rozhodnutí srov. HROMADA, M. Komentář k § 135 [Vázanost jiným rozhodnutím]. In: SVOBODA, K. – SMOLÍK, P. – LEVÝ, J. – DOLEŽÍLEK, J. a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2024.

51 § 114a odst. 2 písm. f) OSŘ.

52 SVOBODA, K. Komentář k § 114a [Příprava jednání]. In: SVOBODA – SMOLÍK – LEVÝ – DOLEŽÍLEK a kol., *c. d.*, marg. č. 7.

uplatnit zejména výslech žalobce nebo jeho písemné prohlášení o dopadech porušení (újmě). U závažnějších následků lze uvažovat i o znaleckém posudku. V případech přesahujících pouhou ztrátu kontroly mohou soudy zkoumat rovněž faktické zneužití osobních údajů, typicky u krádeže identity, kde se často kumuluje náhrada majetkové i nemajetkové újmy anebo se nemajetková újma prohlubuje.

Prokazování příčinné souvislosti mezi porušením GDPR a vznikem nemajetkové újmy však může být problematické, např. pokud soudy vyžadují, aby žalobci prokázali, že jejich osobní údaje byly součástí konkrétního úniku dat. Žalobci proto často odkazují na rozhodnutí dozorových orgánů a na podpůrné nástroje třetích stran, jako jsou databáze zaznamenaných úniků dat. Praxe německých soudů byla v hodnocení těchto důkazů nejednotná.[53]

4.2 PROKAZOVÁNÍ ZTRÁTY KONTROLY

K prokázání ztráty kontroly (obavy z budoucí újmy) postačí, pokud se za daných okolností a ve vztahu k žalobci nejeví být nepravděpodobnou,[54] žalobce ji však musí tvrdit a prokázat.

Prokázání ztráty kontroly, tedy vnitřního pocitu nejistoty a obavy, že osobní údaje mohou být porušením GDPR zneužity, je velmi složité, možná i nemožné. Samotné tvrzení o existenci obavy bez doložení jejích negativních důsledků nemůže vést k přiznání náhrady nemajetkové újmy.[55] Pokud však subjekt údajů prokáže, že takovou obavu skutečně zakouší a že tato má negativní dopad v důsledku porušení GDPR, postačuje to ke vzniku a náhradě nemajetkové újmy,[56] a to i tehdy, jde-li pouze o újmu minimální,[57, 58] aniž by bylo třeba prokazovat další hmatatelné negativní následky.

To, jak se s těmito požadavky vypořádávají soudy, je uvedeno na příkladech německé a české judikatury. Německá judikatura je podstatně rozsáhlejší, soudy zde rozhodovaly ve stovkách případů, a to napříč celou soudní soustavou.

4.2.1 NĚMECKÁ JUDIKATURA

Přístup soudů členských států k prokazování ztráty kontroly se liší. Německé soudy byly ještě donedávna poměrně skeptické k přiznávání náhrady nemajetkové újmy založené pouze na tvrzeních žalobců, že v důsledku porušení GDPR zakouší rozrušení a ztrátu kontroly nad osobními údaji. Žalobce proto často předvolávaly k jednání, aby je osobně konfrontovaly s těmito tvrzeními, zejména prostřednictvím

---

[53] *Německo*, OLG Schleswig, 5 U 56/24, ze dne 16. 10. 2024. Podle rozhodnutí soudu nelze výpis z *haveibeenpwned.com* považovat za spolehlivý ve vztahu k prokázání, že data pocházejí z konkrétního úniku osobních údajů.

[54] Rozsudek SDEU, C-340/21, *Nacionalna agencia za prichodite*, ze dne 14. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:986, bod 85; nebo rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3909/2023 ze dne 27. 3. 2024, bod 53.

[55] Rozsudek SDEU, C-590/22, *PS*, ze dne 20. 6. 2024, ECLI:EU:C:2024:536, bod 35.

[56] Tamtéž, bod 36.

[57] Rozsudek SDEU, C-200/23, *Agencia po vpisvanijata*, ze dne 4. 10. 2024, ECLI:EU:C:2024:827.

[58] Rozsudek SDEU, C-655/23, *Quirin Privatbank AG*, ze dne 4. 9. 2025, ECLI:EU:C:2025:655, bod 64.

dotazů na jejich subjektivní pocity nebo na způsob, jakým se svými osobními údaji nakládali před tvrzeným porušením GDPR.[59] Pokud soudy z výslechu dovodily rozpory mezi ústními tvrzeními a písemnými podáními, často formulářového charakteru, nebo pokud dospěly k závěru, že žalobci své osobní údaje sami bez větší obezřetnosti sdíleli, bývalo to důvodem pro snížení přiznané náhrady, případně pro zamítnutí žaloby pro neprokázání ztráty kontroly.[60] Po žalobcích byl, tak jako u české judikatury, požadován vysoký důkazní standard. Především měli žalobci specificky a jasně vyjádřit, v čem přesně spočívala jejich újma.

Požadovaný důkazní standard se pokusil vyjasnit BGH ve věci *Facebook scraping*,[61] v níž pro účely dokazování rozlišil mezi (i) pouhou ztrátou kontroly a (ii) jakoukoli jinou újmou převyšující pouhou ztrátu kontroly. V případě pouhé ztráty kontroly považuje BGH za dostačující samotné tvrzení žalobce o porušení GDPR, aniž by bylo nutné prokazovat zvláštní obavy či úzkosti, které by mohly pouze prohloubit již vzniklou újmu.[62] Žalobce tak nemusí podrobně vysvětlovat, kterým dalším osobám své osobní údaje před incidentem zpřístupnil ani jaké konkrétní následky mu porušení způsobilo.[63] Tvrdí-li však újmu přesahující pouhou ztrátu kontroly, je na soudech, zda žalobce k těmto tvrzením vyslechnou.[64]

V jiném případě se BGH zabýval žalobou na náhradu nemajetkové újmy pro ztrátu kontroly, která měla žalobci vzniknout zasláním nevyžádaného obchodního sdělení e-mailem.[65] Přestože BGH potvrdil, že přiznání náhrady nemajetkové újmy není podmíněno překročením prahové hranice *de minimis*,[66] náhradu v dané věci nepřiznal, neboť žalobce neprokázal vznik újmy. Obava ze zneužití osobních údajů třetími osobami zde nemohla být naplněna, jelikož zasláním reklamního e-mailu nedošlo ke zpřístupnění osobních údajů žalobce dalším subjektům.[67]

Podle BGH nesmí být požadavky na prokazování ztráty kontroly excesivní.[68] Čím je v konkrétním případě obava ze zneužití údajů pravděpodobnější, tím nižší jsou požadavky na její prokázání.[69]

Dynamiku judikatury ke ztrátě kontroly ilustrují i předběžné otázky od německých soudů. Ve věci *Erser*[70] se měla mj. vyjasnit otázka, zda pouhá a případně krátkodobá ztráta kontroly nad osobními údaji postačí k přiznání náhrady újmy. Tato otázka byla nakonec stažena, ale dokládá to zdrženlivost německých soudů ke konceptu ztráty kontroly podle SDEU.

---

59 Např. *Německo*, OLG Hamm, 11 U 69/23, ze dne 24. 7. 2024.

60 Např. *Německo*, OLG Hamm, 7 U 83/24, ze dne 5. 11. 2024; nebo OLG Brandenburg, 12 U 132/23, ze dne 5. 3. 2024.

61 *Německo*, BGH, VI ZR 10/24, ze dne 18. 11. 2024.

62 Tamtéž, bod 31.

63 Tamtéž, body 35 a 41.

64 Tamtéž, bod 101.

65 *Německo*, BGH, VI ZR 109/23, ze dne 28. 1. 2025.

66 Tamtéž, bod 8.

67 Tamtéž, body 11, 18.

68 *Německo*, BGH, VI ZR 396/24, ze dne 11. 11. 2025, bod 38.

69 Tamtéž.

70 *Německo*, LG Erfurt, Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, C-273/25, *Erser*, ze dne 8. 4. 2025.

4.2.2 ČESKÁ JUDIKATURA

V českém prostředí je rozhodovací praxe ohledně náhrady nemajetkové újmy za porušení GDPR zatím v počátcích. Dosavadní spory se soustředí na skutkově i právně identické věci proti společnosti *Meta Platforms Ireland*, a to kvůli nezákonnému zpracování dat pro behaviorální reklamu a jejich předávání do USA. Žalobci v těchto věcech spatřují újmu primárně v prokázané ztrátě kontroly nad svými údaji. Přestože ve věcech již padla meritorní rozhodnutí, žaloby byly zamítnuty[71] a tato rozhodnutí v obou případech potvrdil Městský soud v Praze.[72] Ten v jednom z případů korigoval nesprávnou aplikaci českého práva na ochranu osobnosti,[73, 74] dospěl však k závěru, že žalobce neprokázal újmu, a proto výrok rozsudku o zamítnutí žaloby potvrdil.

Klíčovým problémem je postoj českých soudů k rozhodnutím EDPB a zahraničních dozorových úřadů (příslušných podle GDPR). Soudy odmítly jejich závaznost[75, 76] a vnímaly je nanejvýš jako obecné vodítko, nikoli jako důkaz o zásahu do práv konkrétního jednotlivce (subjektu údajů). Také proto, že rozhodnutí dozorových úřadů nebyla dle soudů v době rozsudku pravomocná. Tento přístup však ignoruje zásadu efektivity. Představa soudů, že by dozorový úřad v kontextu masového porušování údajů ve vztahu ke stovkám milionů subjektů údajů vyslovoval každé jednotlivé porušení, je v praxi absurdní.

Soudy shledaly tvrzení o ztrátě kontroly a strachu ze zneužití dat za nedostatečná a hypotetická.[77, 78] Žalobci tvrdili mj. ztrátu kontroly vzniklou nezákonným předáváním osobních údajů subjektu údajů žalovanou do USA, které potvrdily příslušné dozorové úřady.[79] Odvolací soud dokonce označil obavu žalobce z nezákonného předávání dat do USA za *„zcela hypotetickou a nepodloženou“*.[80] Vrcholem restriktivního přístupu je požadavek, aby žalobce (v lhůtě pro koncentraci řízení) doložil (i) přesný výčet zpracovávaných údajů, (ii) moment jejich předání do třetí země, a (iii) především to, jakým konkrétním způsobem byly jeho údaje zpracovány státními orgány USA.[81, 82]

Takový požadavek staví subjekt údajů do neřešitelné situace. Popírá totiž samotnou povahu ztráty kontroly jako specifického poddruhu újmy. Podstata této újmy podle čl. 82 GDPR netkví až ve faktickém zneužití dat, ale v samotném stavu nejistoty

---

71 Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 10 C 81/2024 ze dne 9. 4. 2025; a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 28 C 96/2024 ze dne 27. 8. 2025.

72 Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 209/2025 ze dne 15. 10. 2025; a rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 29 Co 366/2025 ze dne 29. 1. 2026.

73 § 81 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

74 Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 10 C 81/2024 ze dne 9. 4. 2025, bod 72.

75 Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 209/2025 ze dne 15. 10. 2025, bod 19.

76 Tamtéž, bod 19.

77 Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 28 C 96/2024 ze dne 27. 8. 2025, bod 94.

78 Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 209/2025 ze dne 15. 10. 2025, bod 13.

79 Rozhodnutí irského úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 12. 5. 2023 o předávání osobních údajů, na základě závazného rozhodnutí EDPB, 1/2023, ze dne 13. 4. 2023.

80 Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 209/2025 ze dne 15. 10. 2025, bod 17.

81 Tamtéž.

82 Na jednání Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 10 C 81/2024-184 vyhlášeno usnesením podle § 118a odst. 1, 3 OSŘ dne 26. 11. 2024.

a absenci možnosti ovlivňovat nakládání s nimi, protože osobní údaje byly zpracovány v rozporu s GDPR.

Požadavek, aby žalobce detailně konkretizoval, jak byly jeho údaje následně zpracovávány, případně aby prokazoval jejich využití orgány cizího státu, proto popírá samotnou koncepci ztráty kontroly a nadto klade na subjekt údajů důkazní břemeno, které je v praxi nesplnitelné. Takové požadavky by byly legitimní v případě, že by se žalobce domáhal náhrady újmy převyšující pouhou ztrátu kontroly, např. v případě, že by došlo k faktickému zneužití těchto osobních údajů nebo jiným negativním důsledkům v souvislosti s porušením GDPR. V tomto světle tedy nelze souhlasit s tvrzením odvolacího soudu, že *„není možné přiznávat náhradu nemajetkové újmy na základě pouhé žalobcovy domněnky"*.[83]

Subjekt údajů bude většinou v informační nerovnováze se správcem nebo zpracovatelem a tuto *digitální asymetrii*[84] nemůže ani s přiměřeným úsilím vyrovnat. V případě ztráty kontroly je tvrzení žalobce o existenci újmy – ve spojení s prokázaným porušením GDPR, zejména potvrzeným rozhodnutím příslušného dozorového úřadu – často jediným důkazem, který může subjekt údajů objektivně předložit. Úlohou soudu pak není takové tvrzení bagatelizovat, ale posoudit jeho věrohodnost a pravděpodobnost[85] ve vztahu ke konkrétním okolnostem případu a osobě žalobce.

O jisté posouzení pravděpodobnosti újmy ve vztahu k žalobci se pokusil Obvodní soud pro Prahu 4, který nejprve správně citoval judikaturu SDEU ve vztahu ke ztrátě kontroly, poté ji ale špatně aplikoval. Dle odůvodnění rozsudku je zřejmé, že soud zaměňoval pouhou ztrátu kontroly a újmu ji převyšující: *„*[…] *ačkoliv žalobce tvrzení o ‚ztrátě kontroly' a ‚obavě' několikrát akcentuje, neoznačil a nepředložil (ani po adresné výzvě soudu dle ust. § 118a o.s.ř.) žádné individualizující důkazy o tom, že v jeho věci nastal konkrétní spouštěč obav (např. skutečné neoprávněné zpřístupnění jeho dat, bezpečnostní flagging či jakýkoli zásah do jeho života) a z něj plynoucí negativní dopad v jeho osobní sféře."* Jakékoli faktické negativní důsledky v návaznosti na porušení GDPR totiž vždy převyšují pouhou ztrátu kontroly. Spouštěč obav z teoretického následku žalobce těžko bude prokazovat tímto teoretickým následkem. I tento přístup byl však posvěcen odvolacím soudem. Hlavním důvodem neúspěchu žalobce bylo nedoložení individualizovaných okolností a důkazů, protože dle soudu byla tvrzení žalobce o újmě zcela hypotetická.[86]

Současné požadavky českých soudů na důkazní břemeno lze označit za excesivní. Tento přístup je v přímém rozporu se zásadou efektivity unijního práva. Vzhledem k tomu, že v jedné věci bylo žalobcem podáno dovolání, bude zajímavé sledovat, jak se s případem vypořádá Nejvyšší soud. Ten již dříve naznačil, že při posuzování nemajetkové újmy nesmí dojít k vyprázdnění základního práva na soukromí (a ochranu

---

[83] Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 19 Co 209/2025 ze dne 15. 10. 2025, bod 17.

[84] DAVIDA, Z. Consumer Decision-Making Autonomy in the Digital Environment: Towards a New Understanding of National Courts' Obligation to Assess Ex Officio Violations of Fair Commercial Practices. *European Journal of Risk Regulation* [online]. 2024, Vol. 15, No. 4, s. 1034–1049 [cit. 2026-03-31]. Dostupné na: https://doi.org/10.1017/err.2024.11.

[85] Rozsudek SDEU, C-340/21, *Nacionalna agencia za prichodite*, ze dne 14. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:986, bod 85.

[86] Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 29 Co 366/2025 ze dne 29. 1. 2026, bod 21.

osobních údajů) a požadavky na dokazování nesmí vést k praktické nevymahatelnosti práva na informační sebeurčení.[87]

4.2.3 SHRNUTÍ

Ve vztahu k prokazování nemajetkové újmy upřednostňuji model, který převzal německý BGH, protože dle mého názoru vyvažuje důkazní možnosti žalobce (subjektu údajů) s právní jistotou žalovaného (správce nebo zpracovatele) a respektuje tak dosavadní judikaturu SDEU k náhradě nemajetkové újmy. U *pouhé ztráty kontroly* by dle německé judikatury mělo stačit, že se ve vztahu k subjektu údajů a okolnostem nejeví újma jako nepravděpodobná. V takovém případě dle BGH není třeba prokazovat zvláštní obavy nebo úzkosti a mělo by postačit např. vyjádření žalobce o újmě. V kombinaci s porušením GDPR si pak soud vyhodnotí oprávněnost takového nároku.

Teprve v případě, že by se snad subjekt údajů domáhal náhrady *újmy převyšující pouhou ztrátu kontroly*, je na soudech, jaký důkazní prostředek budou od subjektu údajů vyžadovat k prokazování vyšší újmy (např. výslech žalobce, znalecký posudek).

Ke kritice české judikatury je však třeba dodat, že německé soudy měly k postupnému přehodnocení svého původně obdobně restriktivního přístupu výrazně více příležitostí. Německá rozhodovací praxe se vyvíjela na pozadí vysokého počtu sporů, které vedly k formulaci předběžných otázek a následně i k judikatuře SDEU a rozhodovací činnosti BGH, jež poskytly soudům vodítka pro další rozhodování. Českým soudům takový judikaturní impulz dosud ve srovnatelné míře chyběl, což může částečně vysvětlovat jejich dosavadní zdrženlivý přístup.

5. ARGUMENTY *DE LEGE FERENDA*

5.1 ZÁVAZNOST ROZHODNUTÍ PRO SOUDY ČLENSKÝCH STÁTŮ

Podle judikatury SDEU musí sankce za porušení unijního práva, které dává adresátům subjektivní práva, zajistit skutečnou právní ochranu.[88] Veřejnoprávní sankce za porušení GDPR by měly mít odrazující účinek.[89] Ten přitom nevychází pouze z veřejnoprávní sankce, ale i ze soukromoprávní povinnosti nahradit způsobenou újmu.[90] Generální advokát Campos Sánchez-Bordona ve svém stanovisku připomněl, že právo subjektů údajů domáhat se náhrady nemajetkové újmy doplňuje systém veřejnoprávního prosazování GDPR, což přispívá k celkové efektivitě právní úpravy.[91] Pro efektivní ochranu práv stanovených GDPR je tak nezbytné, aby se veřejnoprávní a soukromoprávní ochrana práva vzájemně doplňovaly. Žalobě na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR bude téměř vždy předcházet šetření a rozhodnutí dozorového úřadu.

---

87 Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3909/2023 ze dne 27. 3. 2024, bod 57.

88 Rozsudek SDEU, 14/83, *Von Colson*, ze dne 10. 4. 1984, ECLI:EU:C:1984:153, bod 23.

89 Rec 151, 152 GDPR.

90 Rozsudek SDEU, 14/83, *Von Colson*, ze dne 10. 4. 1984, ECLI:EU:C:1984:153, body 23, 28.

91 Stanovisko generálního advokáta Manuela Campos Sánchez-Bordony k C-300/21, *Österreichische Post*, přednesené dne 6. 10. 2022, ECLI:EU:C:2022:756, body 45–46.

Efektivní uplatnění nároků na náhradu nemajetkové újmy předpokládá, že se subjekty údajů dozví o případném porušení GDPR.

Z hlediska *de lege lata* současné procesní právo členských států výslovnou vázanost civilního soudu rozhodnutím dozorového úřadu o porušení GDPR zpravidla nestanoví. Tak je tomu i v českém právu,[92] kde procesní předpisy zakládají vázanost soudu správním rozhodnutím jen ve vztahu k osobám, které měly možnost ve správním řízení skutkově a právně argumentovat, byť i jen v pozici poškozeného.[93] Soud však i v případě, že rozhodnutí dozorového úřadu o porušení GDPR konstatuje porušení GDPR vůči méně či více určité množině subjektů údajů, musí v každém případě vycházet z rozhodnutí dozorového úřadu, bylo-li již o dané otázce (zde zejména o porušení GDPR) rozhodnuto. Jak ukázala česká judikatura, soudy správní rozhodnutí považují za pouhé obecné vodítko, nikoli za závazný důkaz o porušení. Civilní soudy zde tedy jako prejudiciální otázku řeší mimořádně specifickou a složitou problematiku ochrany osobních údajů a bez přiznání závaznosti rozhodnutím leží v praxi důkazní břemeno k prokázání porušení GDPR stále na subjektu údajů, tj. v praxi na spotřebiteli. *De lege ferenda* považuji za vhodné tuto mezeru odstranit.

Cesta legislativní úpravy na úrovni práva EU se jeví jako nejsystematičtější. Vzorem může být směrnice o náhradě škody v případech porušení práva hospodářské soutěže,[94] podle níž je pravomocné rozhodnutí vnitrostátního soutěžního úřadu závazným důkazem porušení v navazujícím civilním řízení.[95] V případě, že vnitrostátní orgán pro ochranu hospodářské soutěže konstatuje v rozhodnutí porušení hospodářské soutěže a toto rozhodnutí je konečné, považuje se takové porušení pro účely soukromoprávního vymáhání škody poškozenými osobami za nevyvratitelné. V civilním řízení se pak takové porušení vůbec neprokazuje a soudy z něj zcela vycházejí.

Analogická úprava závaznosti rozhodnutí dozorových úřadů v případě porušení GDPR by zajistila jednotnost ve všech členských státech a výrazně posílila postavení žalobce.[96] Legislativní cesta na úrovni členských států by spočívala v doplnění vnitrostátních procesních předpisů tak, aby pravomocné rozhodnutí dozorového úřadu zakládalo vyvratitelnou domněnku porušení GDPR v navazujícím civilním řízení. Výhodou je rychlejší proveditelnost. Nevýhodou je riziko roztříštěnosti a nerovné úrovně ochrany subjektů údajů napříč EU. Judikaturní cesta by spočívala v tom, že SDEU dovodí silnější účinky rozhodnutí dozorových úřadů ve spojení se zásadou efektivity a z požadavku koherentní aplikace GDPR. Tato cesta nevyžaduje legislativní změnu, je však nejistá co do výsledku a nevytváří systémové řešení. Navíc vyžaduje podání předběžné otázky, kterou by mohl SDEU zodpovědět.

---

92 § 135 OSŘ.

93 HROMADA, *c. d.*, marg. č. 1.

94 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži.

95 Tamtéž, čl. 9.

96 WURMNEST, W. – GÖMANN, M. Comparing Private Enforcement of EU Competition and Data Protection Law. *Journal of European Tort Law* [online]. 2022, Vol. 13, No. 2, s. 168 [cit. 2026-03-31]. Dostupné na: https://doi.org/10.1515/jetl-2022-0009.

Z uvedených variant upřednostňuji legislativní řešení na úrovni EU, které může zajistit skutečnou a jednotnou ochranu subjektů údajů prostřednictvím zefektivnění práva na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR. Do přijetí takové úpravy by soudy měly vykládat vnitrostátní procesní předpisy o důkazním břemenu v souladu se zásadou efektivity tak, aby pravomocné rozhodnutí dozorového úřadu o porušení GDPR zakládalo alespoň vyvratitelnou domněnku porušení – přinejmenším co do samotného konstatování porušení GDPR. Tento závěr, přestože není opřen o výslovný základ v GDPR, dle mého názoru vyplývá z požadavku, aby výkon práv přiznaných unijním právem nebyl vnitrostátními procesními pravidly nadměrně ztěžován, resp. zcela znemožněn.

5.2 PAUŠÁLNÍ NÁHRADA NEMAJETKOVÉ ÚJMY

Judikatura SDEU ke ztrátě kontroly s sebou přinesla vysokou míru právní nejistoty, protože v důsledku porušení GDPR může subjektu údajů vzniknout újma, přestože jeho osobní údaje ve skutečnosti nebyly nebo nebudou zneužity.[97] To nevyhnutelně vyvolává střet mezi právem subjektu údajů na náhradu nemajetkové újmy a právem správce na legitimní očekávání ohledně rozsahu jeho soukromoprávní odpovědnosti, jež je součástí zásady právní jistoty.[98] Správce by přitom měl být schopen předvídat, za jakých porušení a podmínek lze očekávat uplatnění nároků na náhradu nemajetkové újmy. Problematická je rovněž možnost výrazně rozdílné výše náhrad za totožná porušení napříč členskými státy, což je obtížně slučitelné s cílem GDPR zajistit rovnocennou úroveň ochrany.

Jedním z možných řešení uvedených problémů je zavedení modelu paušální náhrady nemajetkové újmy na úrovni práva EU. Tento model by spočíval v tom, že při zjištění závažného porušení GDPR postihujícího větší počet subjektů údajů by dozorový úřad (případně vedoucí dozorový úřad při přeshraničním zpracování) stanovil přímo ve výroku svého rozhodnutí paušální výši náhrady odpovídající ztrátě kontroly nad osobními údaji. Tato částka by nebyla přiznávána individuálně, ale normativně určena jako základ pro následné uplatnění nároků jednotlivými subjekty údajů. Rozhodnutí dozorového úřadu by tak současně plnilo i signální funkci, neboť by vymezovalo, která porušení dosahují takové závažnosti, že u nich lze ztrátu kontroly presumovat. Na tomto místě je třeba se vypořádat s námitkou, zda by vydání rozhodnutí dozorového úřadu obsahujícího normativní určení výše paušální náhrady nepřekračovalo meze jeho veřejnoprávní kompetence. Dozorové úřady jsou správními orgány a jejich rozhodnutí tradičně zakládají veřejnoprávní povinnosti vůči správci nebo zpracovateli, nikoli soukromoprávní nároky subjektů údajů vůči nim.

Navrhovaný model proto nepočítá s tím, že by dozorový úřad sám přiznával náhradu nemajetkové újmy výrokem svého rozhodnutí. Dozorový úřad by stanovil pouze

---

[97] RICCIO, G. M. Data Protection and Appropriate Measures: Too Many Uncertainties in the Judicial Applications? *UNIO – EU Law Journal* [online]. 2024, Vol. 10, No. 1, s. 29 [cit. 2026-03-31]. Dostupné na: https://doi.org/10.21814/unio.10.1.5782.

[98] K zásadě právní jistoty srov. např. rozsudky SDEU ve spojených věcech C-72/10 a C-77/10, *Costa*, ze dne 16. 2. 2012, ECLI:EU:C:2012:8, body 74, 78; C-201/08, *Plantanol*, ze dne 10. 9. 2009, ECLI:EU:C:2009:539, bod 46; C-17/01, *Finanzamt Sulingen*, ze dne 29. 4. 2004, ECLI:EU:C:2004:242, bod 34.

normativní výši paušálu jako součást výroku o porušení GDPR, tedy jako objektivní referenční hodnotu plynoucí z povahy a závažnosti zjištěného porušení. Samotné přiznání náhrady by zůstalo výlučně na civilním soudu, před nímž by subjekt údajů svůj nárok mohl uplatnit. Civilní soud by normativní výší paušálu byl vázán co do výchozí hodnoty újmy. Jde tedy o funkční dělbu, protože dozorový úřad jako orgán s nejlepší znalostí závažnosti porušení určuje normativní základ a soud jako orgán oprávněný rozhodovat o soukromoprávních nárocích přiznává náhradu.

Navrhovaný model by přispěl k vyvážení mezi právní jistotou správců a efektivním výkonem práva subjektů údajů na náhradu nemajetkové újmy. Ta je ze své podstaty obtížně uchopitelná, neboť je neurčitá, individuální a subjektivní.[99] Zásahy do osobnostní sféry se často projevují pocity úzkosti, hněvu či znepokojení, které však nejsou spolehlivým indikátorem skutečného zásahu do práv subjektu údajů. Prokazování újmy, zejména ztráty kontroly, je navíc komplikováno povahou osobních údajů, jejichž zneužití se může projevit až s výrazným časovým odstupem, a kauzální vztah mezi porušením GDPR a vznikem škody bývá obtížně doložitelný. Situaci dále ztěžuje skutečnost, že pojem ztráty kontroly dosud nebyl judikaturou SDEU jednotně vymezen. Přestože SDEU odmítl podmínit náhradu dosažením určitého prahu závažnosti, praktická efektivita tohoto práva tak zůstává omezená.

Zavedení paušální náhrady by proto představovalo vyvážené procesní řešení. Nelze však přehlédnout, že model paušální náhrady je v napětí se zásadou, podle níž nesmí náhrada újmy překračovat plnou kompenzaci způsobené škody a nesmí plnit sankční ani odstrašující funkci.[100] Tento protiargument je nicméně možné překonat dvojím způsobem. Zaprvé, paušál by měl být nastaven na přiměřeně nízké, avšak smysluplné úrovni, jež odráží objektivní minimální hodnotu újmy způsobené ztrátou kontroly nad osobními údaji, nikoli sankci za porušení GDPR, a to jen u závažných porušení, kde je potenciální újma očekávatelná. Zadruhé, přiznání paušálu by nevylučovalo, aby subjekt údajů prokázal vyšší individuální újmu a domohl se odpovídající náhrady. Paušál by tak plnil funkci vyvratitelné minimální hodnoty, nikoli paušálního horního stropu. Tím se navrhovaný model vyznačuje vyšší flexibilitou než pevná sazba stanovená přímo nařízením, jež by nedokázala zohlednit proměnné v každém jednotlivém případě. Svěřením stanovení výše paušální náhrady dozorovému úřadu, který je k takovému hodnocení institucionálně nejlépe vybaven, a ponechání otázky případné individualizované výše náhrady soudu, je zachován prostor pro individualizaci újmy tam, kde je to potřeba.

Koncept minimální paušální náhrady přitom není unijnímu právu zcela cizí. Inspirovat se lze např. u unijního nařízení o náhradě škody při zpoždění nebo zrušení letů (a dalších případů).[101] Nařízení nestanoví, že letecká společnost automaticky vyplatí cestujícímu paušální náhradu – cestující ji musí sám uplatnit mimosoudně nebo soudně. Nařízení pouze fixuje výši náhrady a podmínky jejího vzniku, přičemž rozhodnutí

---

[99] MULDERS, S. Risk and Fundamental Rights Infringements as a Form of 'Damage' per Article 82 GDPR. *International Data Privacy Law* [online]. 2025, Vol. 16, No. 1, s. 1–14 [cit. 2026-03-31]. Dostupné na: https://doi.org/10.1093/idpl/ipaf030.

[100] Rozsudek SDEU, C-667/21, *Krankenversicherung Nordrhein*, ze dne 21. 12. 2023, ECLI:EU:C:2023:1022.

[101] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91.

o jejím přiznání v případě sporu činí soud. Navrhovaný model funguje analogicky, ale s rozdílem, že konkrétní výše paušální újmy není stanovená *ex lege*, jako je tomu u zpožděných letů, ale *ex actu* prostřednictvím rozhodnutí dozorového úřadu stanovícího minimální výši (pokud nějakou) a rozhodnutím civilního soudu. Pokud obstojí nařízení o náhradě škody v prostředí letectví stanovením konkrétní minimální náhrady škody (újmy) cestujícím, měl by, dle mého názoru, obstát i výše navržený model. Stanovení minimální výše hmotněprávním předpisem (nařízením) by bylo velmi těžkopádné a nereflektovalo by proměnné v každém jednotlivém případě, kterých by mělo být jen omezené množství tak, aby nedocházelo k nadměrné kompenzaci subjektů údajů.

Zavedení tohoto modelu by vyžadovalo legislativní změnu na úrovni práva EU, a to buď novelizaci GDPR, nebo přijetí zvláštního nařízení. Bez výslovného právního základu nelze systémově presumovat vznik újmy ani zakotvit normativní výši paušálu stanovenou správním orgánem jako závazné vodítko pro soudy. Konkrétně by bylo třeba svěřit dozorovým úřadům pravomoc zahrnout do výroku rozhodnutí o závažném porušení GDPR normativní určení paušální výše náhrady odpovídající ztrátě kontroly. Tato pravomoc dnes neexistuje, neboť dozorové úřady jsou oprávněny ukládat nápravná opatření a správní sankce, nikoli určovat výši soukromoprávní náhrady. Dále by bylo třeba zakotvit závaznost tohoto normativního určení pro civilní soudy v navazujících řízeních o náhradě újmy, a to způsobem analogickým tomu, jak unijní úprava soukromoprávního vymáhání soutěžního práva váže vnitrostátní soudy pravomocným rozhodnutím soutěžního úřadu o samotném porušení. Nezbytné by rovněž bylo vymezit podmínky vzniku a vyvrácení presumpce minimální výše újmy, zejména definici závažného porušení a minimální počet dotčených subjektů, a svěřit EDPB pravomoc vydávat závazné pokyny k metodice stanovení výše paušálu, aby bylo zajištěno jednotné uplatňování napříč členskými státy a předcházelo se nové fragmentaci.

6. ALTERNATIVNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY

Kromě práva každého subjektu údajů na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR se začal uplatňovat ještě jeden, možná nečekaný, prostředek soukromoprávní ochrany. Je jím právo nekalé soutěže. Porušováním GDPR v hospodářském styku se totiž správce údajů (soutěžitel) může dostat do rozporu s dobrými mravy a může získat nezákonnou konkurenční výhodu nad jinými soutěžiteli, kteří GDPR neporušují. Ti se pak mohou domáhat náhrady škody. Tento přístup výslovně připustil SDEU[102] a je rovněž v souladu s cílem zajištění účinné ochrany práva na ochranu osobních údajů.

Ve Španělsku je společnost *Meta Platforms Ireland Limited* nepravomocně povinná nahradit španělským digitálním médiím 479 milionů EUR jako náhradu za nekalou soutěž, protože Meta (dříve Facebook a Instagram) zpracovávala v rozporu s GDPR osobní údaje k behaviorální reklamě[103] a získala nezákonnou konkurenční výhodu nad dalšími poskytovateli online reklamy, kteří jí nemohli účinně konkurovat.

---

[102] Rozsudek SDEU, C-21/23, *Lindenapotheke*, ze dne 4. 10. 2024, ECLI:EU:C:2024:846.

[103] *Španělsko*, Juzgado de lo Mercantil Nº 15 de Madrid, SJM M 128/2025, ze dne 19. 11. 2025.

Vzhledem k tomu, že subjekty údajů nemají přílišnou motivaci vykonávat své právo na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR, je dle mého názoru převzetí soukromoprávní ochrany konkurenty (soutěžiteli) subjektů porušujících GDPR vítanou alternativou. I v těchto řízeních přitom soudy typicky vycházejí ze správních rozhodnutí dozorových úřadů, která konstatují porušení GDPR, přičemž těžiště sporu se přesouvá z individuální újmy subjektů údajů k narušení soutěžních podmínek na trhu.

7. ZÁVĚR

Tento článek se zabýval právem na náhradu nemajetkové újmy za porušení GDPR se zaměřením na ztrátu kontroly nad osobními údaji. Analýza unijní právní úpravy a judikatury Soudního dvora EU i vnitrostátních soudů ukazuje, že nemajetkovou újmu podle čl. 82 GDPR je nutno chápat jako autonomní pojem unijního práva, vykládaný jednotně a v souladu s cíli GDPR. Z judikatury SDEU zároveň plyne, že samotné porušení GDPR právo na náhradu nezakládá, avšak nelze vyžadovat dosažení určité prahové míry závažnosti újmy.

Ztráta kontroly představuje specifický poddruh nemajetkové újmy spočívající v nejistotě a nemožnosti subjektu údajů ovlivňovat další nakládání s jeho osobními údaji, přičemž může vzniknout i bez jejich faktického zneužití. Právě tato povaha činí její prokazování obtížným a v praxi ohrožuje efektivní výkon práva na náhradu.

Rozbor německé a české judikatury odhalil rozdílné přístupy členských států. Zatímco německé soudy postupně snižují nároky na dokazování pouhé ztráty kontroly v souladu se zásadou efektivity, česká judikatura prozatím setrvává na restriktivním pojetí, které ukládá subjektům údajů excesivní důkazní břemeno a je v rozporu se zásadou efektivity. Podobně problematické je i odmítání závaznosti či zvýšené důkazní síly rozhodnutí dozorových úřadů v navazujících civilních řízeních.

De lege ferenda článek poukázal na možné úpravy GDPR směřující k posílení praktické vymahatelnosti práva na náhradu nemajetkové újmy, zejména prostřednictvím jasnějších účinků správních rozhodnutí, zavedení vyvratitelných domněnek u závažných porušení GDPR a paušální náhrady subjektům údajů. V obou případech se jeví legislativní změna na unijní úrovni jako nejlepší řešení. Do doby změny nařízení lze pouze apelovat na soudy, aby se pokoušely o výklad dílčích aspektů práva na náhradu nemajetkové újmy pro porušení GDPR v souladu se zásadou efektivity.

Lze uzavřít, že právo na náhradu nemajetkové újmy podle GDPR představuje významný nástroj ochrany základních práv, jehož potenciál však v současné praxi zůstává nedostatečně využit. Bez odstranění procesních a institucionálních překážek hrozí, že toto právo bude plnit spíše symbolickou než skutečně ochrannou funkci v podmínkách masového a přeshraničního zpracování osobních údajů.

Mgr. Tomáš Novotný
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
novotnos1@icloud.com